

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Explicatur magis illud (per se.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

18. Inò si id, quod dicimus, recte intelligatur, non est proprie transferre, sed designare tempus, & occasionem exercitui. Patet id ex Authoribus citatis modo à Tamburino; nam, dum Valentia vult, actum Fidei elicendum esse, quando quis obligatur exterius Fidem confiteri, non tollit præceptum, sed assignat tempus executionis illius. Et quando Ledesma vult, eundem Fidei actum esse elicendum, quando quis debet Confessionis, & Communio- nis Sacramenta suscipere, præceptum non tollit, sed definit tempus, & occasionem, in qua ille Fidei actus est exercendus, &c. Ita nos, cum dicimus actum Fidei elicendum esse, quando obligamur servare alia præcepta, quæ sine actu Fidei exerceri nequeunt, non tollimus præceptum, sed assignamus tempus. Ex quibus vides, eum, qui censuratur Tamburinum, censuram etiam debere Valentiam, Ledesmam, illòsque alios citatos, certe Theologorum lumina.

19. Dices hæc Propositio: Fideles non tenentur unquam vitæ suæ tempore elicere hos actus ex vitæ præceptorum, videtur male sonare. Nec male sonare tantum, sed etiam videtur tanquam scandalosa jam fuisse damnata à Sanctissimo Pontifice Alexand. VII. in decreto edito anno superiore 1665. die 4. Septemb. quo damnantur saltem ut scandalosa, plures propositiones, inter quas, ipso primo loco, hæc damnatur.

Homo nullo unquam vitæ suæ tempore tenetur elicere actum Fidei, Spei & Charitatis ex vi præceptorum divinum ad eas virtutes pertinentes.

Ergo non est defendenda.

Resp. Nec nos defendimus: Dicimus enim tenetur Fideles scilicet, hos actus elicere ex vi divinum præceptorum Fidei, Charitatis, & Spei; sed tempus eos actus exercendi esse quando servanda sunt alia præcepta. Unde posito quod Deus præcipit, ut hi actus elicentur, quando alia præcepta servanda erant, noluit præcipere, ut in super separatim elicentur ex præcepto. Excipe juxta supradicta illum actum Fidei, qui est de necessitate mediæ.

Atque ad extremum dico, authoris nostri nomine, illum, pro sua in Sedem Apostolicam observantia, ei decreto se per omnia submittit: Quod si fortassis olim ante Decretum quidquam scripserit, quod, sive quoad rem ipsam, sive quoad modum loquendi, videri possit cum illo minus consentiens, illud non aliter, quam juxta ipsius Decreti mentem accipi & intelligi omnino velle.

Explicatur magis illud (per se.)

20. Dices iterum, hoc ipsum videri inconveniens, Affirmare non per se, sed per aliud, seu in alio hoc præceptum obligare. Resp. Si nos diceremus, præceptum Charitatis, verb. grat. per se, simpliciter, & absolute non obligare, sane videretur inconveniens, sed nos eum S. Thomas mox proferendo, semper id dicimus cum addito, sic, (non per se, sed in alio) quo pacto includimus illud (per se) non excludimus; & sensus geminus est, quod ejusmodi præceptum per se in alio præcepto invenitur, ibique obligat. Sicuti præceptum attentionis in orando, per se obligat (in communiore sententia) licet obliget in alio, id est, in præcepto orandi; sic nos dicimus, quod præceptum Charitatis (Sicuti etiam Fidei, &

Spei) maxime obligat per se, sed in illis aliis præceptis, quæ impleri nequeunt sine actibus dictarum virtutum. Quare in substantia præcepti ab opinione communi non dissentimus, nisi forte in modo loquendi, qui tamen loquendi modus, sustinetur ab aliis Doctoribus, ut videbis mox num. meo 24. & 25. Et, cum etiam usurpetur à S. Thom. non est, nisi valde commendandus: sic enim habet Sanctus Doctor.

21. S. Thom. Tercio Charitas, (ait 2. 2. q. 44.) est præcipua in omnibus virtutibus, ad quas ordinantur præcepta; si ergo de Charitate dantur aliqua præcepta, debent poni inter præcepta præcepta, quæ sunt præcepta Decalogi, non autem ponuntur; ergo nulla præcepta sunt de Charitate danda.

Et paulo post: Ad tertium dicendum, quod omnia præcepta Decalogi ordinantur ad dilectionem Dei, & proximi; & id præcepta Charitatis non fuerunt commutanda inter præcepta Decalogi, sed in omnibus includuntur.

22. Quia autem ex eo, quod præcepta hæc includuntur in aliis, colligit non adesse absolute, & simpliciter ejusmodi præcepta? Pari ergo modo ex eo, quod dicimus, hæc præcepta obligare, & item observari in aliis, quis colligere recte poterit, ea absolute, & simpliciter non obligare, seu non observari, atque adeo (ut cavillatur Baronius) ea tolli?

23. Hic etiam idem confirmemus ex aliis Doctoribus apud Leandrum in decem Decalog. præcept. tra 2. 4. d. 2. quæst. 18.

An præceptum dilectionis Dei obliget per se, cum quis contritionem peccatorum habere tenetur extra Sacramentum?

LEAND. **A**ffirmant communiter Doctores omnes, obligare quidem hoc præceptum toties, quoties quis contritionem habere obligatur, eo quod hæc sine actu Charitatis perfecta obtineri non possit. Vnde solum erit difficultas inter eos, an obliget tunc per se, an solum per accedens ratione contritionis.

Negat tunc obligare per se Azorius, &c. quem citat & sequitur Thom. Sanchez. Ita etiam Filliucius, Sylvius, Agidius, Diana.

24. Et paulo post. Alii contra dicunt, obligare quidem per se, non per accedens, eo quod tale præceptum institutum est, tanquam remedium ad justificationem impii. Ergo per se tunc obligat ad elicentiam sui actus. Addunt, quod contritio est actus elicentus à Charitate; ergo quoties quis ad contritionem per se astringitur, etiam per se ad elicendum Dei amorem. Ita tenet expresse Bonac. quem citat, & sequitur Trullench. sic etiam Navar. Cajet. Toler. Sà, Valen. Philare. Granad. & expresse Rocaful. qui Rocaful. addit rationem. Et ratio est, inquit, quia hoc præceptum includitur in contritione; & quamvis quidam asserant, tunc obligare per accedens, tamen verius alii dicunt, obligare per se, quia tunc per se est necessarium habere actum charitatis, quod per se includitur in actu contritionis. An tunc committeret quis duo peccata, non elicendo actum contritionis, Sanchez. & Filliucius dicunt, non committere duo, quia non ratione sui, sed ratione alterius obligat actus Charitatis. Ego tamen duo peccata committere, existimo, quia agit contra duas virtutes Penitentia & Charitatis.

Ita ex Rocaful. Leander, qui tamen hoc ultimum non approbat; sustinet enim ipse cum Sanchez, & Filliuc. committi unum peccatum, quia licet duo sint præcepta, sunt in ordine ad unum finem, &c.

Bbb 4

25. Adver-

25. Advertisti Lector, vel non esse novum prædictum loquendi modum, vel non esse magni momenti, si unum dicendi modum potius sequaris, quam alium?

26. Denique ne quis minus eruditus hæreat in aliquibus ex prædictis, audi quid multi Auctores habeant apud eundem Landrum in decem Decalog. præcept. tract. 4. d. 2. quest. 11. qui quamvis is eos non sequatur, faciunt maxime nihilominus ad institutum meum.

An hoc amoris præceptum obliget per se, pro aliquo determinato tempore?

LEAND. **N**egabunt à fortiori Gaspar Hurtadus, Maldonatus, Iansenius, Io. Sanch. Vasq. & Molina, qui, ut vidimus supra, q. 2. nullam obligationem specialem eliciendi actum amoris supernaturalis agnoscunt. Negabunt & alii, qui id dixerunt, loquendo de obligatione, & præcepto eliciendi actum Fidei Theologicæ, de quo tract. 2. de Fide, d. 2. quest. 30. & novissime id negat Remigius, &c.

Et apud eundem ibid. dict. quest. 2. sic habetur.

An etiam sit speciale præceptum de amore proprio Dei.

LEAND. **N**egandum videtur primum, quia in Decalogo non continetur tale præceptum.

Secundo quia, &c. Et paulo post. Propter hæc ita tenet Gaspar Hurtad. qui citat pro se Maldonatum, Iansenium, & Io. Sanch. & penes illum Vasquez & Molina, & D. Thom. 2. 2. quest. 44. art. primo ad secundum. Hactenus Leander.

Hæc D. Thomæ verba modo ego deprompsi, num. 21. & 22. meis.

Explicatur magis illud (quando non est determinatum tempus implendi præceptum.)

29. Ad illud, quod notare videtur hic, & fortasse alibi Baronius, hoc est, quando non est determinatum tempus, quo aliquod præceptum est actu observandum, non inducere illud obligationem, donec ab Ecclesia determinetur, alia responsio afferenda non est, nisi admonere Lectorem, ut legat Delugo, cujus omnibus perspecta est sapientia, & quem, quia illum Tamburinus hic adducit pro sua hac doctrina, debuerat impugnator accuratè legere. Is ergo querens, quando nam Sacerdotes obligentur Missæ sacrificium offerre juxta illud Christi Domini, Hoc facite in meam commemorationem; sic habet, d. 20. de Euchar. num. 9.

30. DELUGO. Hoc argumentum retorqueri potest adversus P. Vasq. qui late probat, præceptum Christi de confessione extra casum necessitatis fore omnino inutile, nisi simul præciperet Ecclesie, ut determinaret tempus illius præcepti divini: eo quod, secus determinatione Ecclesie, nemo posset scire, quando, aut quoties obligaretur ad confessionem. Unde inferit, num. 9. Ecclesiam debere omnino determinare tempus præcepti divini. Similiter ergo præceptum Christi singulis Sacerdotibus impositum offerendi sa-

crificium, inutile foret, nisi ab Ecclesia singulis determinetur tempus, quo obligentur ad sacrificandum. Nemo enim illud præceptum, secus tali determinatione, quando illud omnino illud tempus determinare. Secus, quando determinatur, prout de facto adhuc non est determinatum, Sacerdotes singulos non obligari ex vi ipsius præcepti divini.

Idem Delugo, de Euchar. d. 16. num. 28.

31. Hinc oritur dubium, quoties debet Eucharistia sumi ex præcepto Christi, præcisè omni alio præcepto Ecclesiæ. Aliqui dicunt tertio saltem, vel quarto anno. Ita Suarez & alii. Melius alii, Christum non determinasse tempus, sed reliquisse determinandum ab Ecclesia, quando illius negligentia id exigeret.

Idem de Pœnit. d. 15. num. 39.

Extra mortis vero articulum videtur satis, juxta intentionem Christi, & juxta conditionem hujus præcepti sacramenti Penitentia esse, quod Ecclesia interpretatur, & obliget subditos, ne diu negligent, aut differant confessionem. Ceterum immèdiate, & per se non videtur præceptum, ut aliquo determinato tempore obligare, nisi talia rationem, quatenus voluit obligare pro tempore ab Ecclesia determinando. Nec mirum, cum aliunde præceptum, ut præcedendi confessionem ad Eucharistiam sumendam, jam ex hoc capite obligantur fideles ad confessionem præcepti divini oportebat aliam obligationem seorsim adungere in ordine ad confessionem. Hæc Delugo.

Vides, præter alia, quantum hæc doctina sit in modo loquendi Tamburini paulo ante explicata, quod nimirum aliud præceptum seorsim fieri non oportuit? Iterum tamen proreflor, P. Tamburini nomine, illud, quod sup. n. 19. sum protellatus.

CAPUT IV.

De præcepto Orationis.

1 BARON. III. **E**t quam Christus esse perpetuum, & nunquam interruptam orationem necessitatem, fere negat.

Fere negat? Ubina gentium sumus, ut tam manifestum in somnium proferatur? Et fuit, quæ Censoribus hunc Baronii codicem approbavit: quæ facultatem evulgandi concessit? qui dilatabendi per Provincias permisit? Somnium hoc, eadem ratione discutietur, sicuti plura alia ejusdem Baronii, nempe oculis vigilantibus percurrere germanam doctrinæ auctoris doctrinam.

2. TAMB. num. 3. Duplex est, ait, (lib. 2. in Decalog. cap. 4. §. 2. num. 3.) Præceptum de orando, idem quod adorando Deum. Alterum naturale, quia præcipitur, quæ præcepto Ecclesie tenemur bonæ, quæ sunt nobis convenientia, & mala temerè: removere autem contrarietates, multaque alia mala, & procurare bona, maxime supernaturalia; & præsertim perseverantiam in bono; non possumus nisi ea expectando, & impetrando a Deo. Hoc naturale præceptum confirmatum fuit à præcepto Dei positivo. Deut. 6. ibi: Dominum Deum tuum adorabis. Et ibi: Oportet semper orare, &c. & ubi, Alterum præceptum est Ecclesiasticum, quo obligamur assistere sacro diebus festis; tunc enim unum cum Sacerdote offerunt Deo sacrificium, illudque adorant, & orant per orationes, adorantibusque ab eodem Sacerdote exhibitas.

Doct.